

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 8

Ročník XI

3. srpna 2014

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Farního zpravodaje!

Dovolte mi znovu Vás pozvat na pouť ke kapli Proměnění Páně na Třemšín. Tentokrát Vás zvou na **pouť** především **jako** na **událost naší proměny**. Kež Pán ve svátosti smíření, ve mši svaté i ve společenství poutníků jako takovém opravdu promění naše srdce, jako začal měnit srdce oněch třech apoštolů, kterým se ukázal proměněný na hoře Tábor. A kež je součástí naší proměny i větší ochota k modlitbě a oběti pro Pána, k modlitbě a oběti za živé i zemřelé: to, když si uvědomíme, jaké události předcházely první oslavě svátku Proměnění...

Kež nás Ježíš, náš Pán a Bůh, vede k proměně života...

Požehnanou pout' vyprošuje a o modlitbu za Boží požehnání nejen pro poutníky prosí

P. Jan Kuník

6. srpna, svátek Proměnění Páně - Festum Transfigurationis Domini Teologický pohled

Lk 9,28b-36 uvádí celý příběh takto: *Ježíš vzal s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil s nimi na horu pomodlit se. Když se modlil, výraz jeho tváře se mu změnil a jeho šat oslnivě zbělel. A hle, rozmlouvali s ním dva muži - byli to Mojžíš a Eliáš. Zjevili se ve slávě a mluvili o jeho smrti, kterou měl v Jeruzalémě podstoupit. Petra a jeho druhy přemohl spánek. Když se probrali, spatřili jeho slávu a ty dva muže stát u něho. Jak se potom od něho vzdalovali, řekl Petr Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady! Postavíme tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Nevěděl, co mluví. Zatímco to říkal, objevil se oblak a zahalil je. Když přišli do oblaku, padla na ně bázeň. Z oblaku se ozval hlas: „To je můj vyvolený Syn, toho poslouvejte!“ Když se ten hlas ozval, byl už Ježíš sám. Zachovali o tom mlčení a nikomu v oněch dnech nepověděli nic o tom, co viděli.*

Událost Proměnění Páně se odehrává v době, kdy Ježíšovi učedníci pochopili, že Ježíš je Mesiáš a kdy on sám zjevil, jak dovrší své dílo: jeho sláva se zjeví ve zmrtvýchvstání, kterému bude předcházet utrpení a smrt.

Bez zasazení události Proměnění do těchto souvislostí nelze pochopit její význam pro život učedníků ani pro život křesťanů.

Ježíš volí za svědky této události ty, kdo budou svědky jeho smrtelné úzkosti: Petra, Jakuba a Jana. Ti zažívají Ježíše v jeho Božské podobě a slyší hlas z nebe, který ho označuje jako milovaného Božího Syna a ukládá jim, aby ho poslouchali. Tato událost potvrzuje to, co jim Ježíš již zjevil: že otevře cestu do slávy přes utrpení, smrt a vzkříšení. Potvrzuje, že pro člověka, který Krista „poslouchá“ (Mt 17,5), není utrpení a smrt posledním slovem, ale že se tak před člověkem otevírá trvalá a definitivní podoba proměněného a oslaveného života.

Křesťané vstupují do tajemství zmrtvýchvstání a proměnění skrze křest. Každý je povolán už zde na zemi k postupné proměně pod vlivem a mocí Ježíšova Ducha (2Kor 3,18), až k dokonalému připodobnění se jemu samému. Každé skutečné setkání s Ježíšem je pro křesťana, který prochází nejrůznějšími těžkostmi a utrpeními, oporou víry, tak jako byla událost Proměnění pro učedníky.

(Kolář, *Slovník biblické teologie*, str. 376)

Proměnění Páně mělo učedníkům ukázat, že utrpení a smrt Ježíšova jsou jen částí jeho cesty ke „slávě Otcově“ (Mk 8,38). Proměnění, tj. „oděnění“ nebeskou slávou, bylo poukázáním na nebeskou skutečnost. Mělo posílit učedníky ve dnech Ježíšova utrpení a smrti a utvrdit v nich přesvědčení o tom, že Ježíš Kristus je Pánem nad utrpením, smrtí, že je Pánem života.

Ježíš na sebe vzal celý lidský úděl, vše, co člověk musí prožívat, ale nezůstal při tom, sám otevřel a prošel cestu k definitivně plnohodnotnému životu, který při svém proměnění na hoře svým učedníkům zjevil.

Ve 2Kor 3,18 mluví Pavel o tom, že věřící jsou proměňováni už za svého pozemského života v tutéž podobu, jakou má Kristus, a to mocí jeho Ducha. Toto proměňování není otázkou okamžiku, ale je postupné. Je to proměňování v podobu Syna Božího (Řím 8,29), v podobu takového člověka, jakého Bůh zamýšlel. Je to počátek definitivního proměnění (srv. 1Kor 15,44nn.51n; Flp 3,21), které věřící očekávají při druhém příchodu Páně.

Flp 3,21 mluví o eschatologickém přetvoření těla našeho ponížení, v podobu oslaveného těla Kristova. Jde o proměnu celého člověka, tedy i těla. Ale bude to tělo s novými vlastnostmi. Nebude porušena souvislost s naším dnešním tělem, ale jeho forma bude jiná (srv. 1Kor 15,42nn; 1Sol 28,8). V 2Kor 11,13-15 má sloveso metaschématizein význam „přestrojiti se“.

(Podle Novotný, Biblický slovník, str. 722)

V Ježíši je to, co je zaslíbené pro budoucnost. Ježíšovo proměnění je anticipace a záruka budoucí eschatologické skutečnosti. Pavla se myšlenka proměny (2Kor 3,18; Řím 12,2) vztahuje na neviditelný proces, který se v křesťanech odehrává už během jejich života, nebo začíná odehrávat. Člověk si sám tuto rozhodující změnu sám nepřivodí! Jen Kristus, se kterým lze spolupracovat, umožňuje přeměnu křesťana. Kristus skrze přítomnost svého Ducha již nyní umožňuje proměňování křesťanů. Zůstává ale stále napětí mezi „již“ a „ještě ne“.

Podle Teologického slovníku k Novej Zmluve, Kittel IV., §762nn), <http://www.pastorace.cz>

Vstupní modlitba na Svátek proměnění Páně

Bože, tys při slavném proměnění svého Syna v přítomnosti Mojžíše a Eliáše upevnil víru apoštolů a ukázals, co nás čeká, až bude dovršeno naše přijetí za tvé děti; pomáhej nám, ať tvého Syna posloucháme a následujeme ho, abychom jako jeho spoludědici měli účast na jeho slávě.

Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého *žije a kraluje na věky věků.*

Český misál

Historický pohled

Úvod

Dne 6. srpna 1456 se v Římě rozezněly všechny zvony a lid se sešel na děkovná procesí. Do hlavního města křesťanstva totiž dorazila zpráva o vítězné bitvě. Bělehrad – a s ním v očích papeže i ostatních křesťanů celé křesťanstvo – byl pro tuto chvíli zachráněn před tureckým nebezpečím. Byl ubráněn spojenými křižáckými silami františkánského mnicha Jana Kapistrána a uherskými vojsky vojevůdce Jana Hunyádyho před největším dobytvelem druhé půle 15. století – Mehmedem II., jenž přízvisko Dobytvele získal především díky tomu, že o tři roky dříve obsadil zdánlivě nedobytnou Konstantinopol.

Aby byla věčně připomínána záchrana Bělehradu (obléhaného od 4. do 22. července) a radost, kterou tato zpráva způsobila ve městě nad Tiberou, rozhodl v následujícím roce papež Kalixt III., že dne 6. srpna se bude po všech částech křesťanského světa slavit svátek Proměnění Páně. Svátek měl také pozvednout křesťanský svět v boji proti rozpínající se Osmanské říši. Připomínkou vítězné bitvy, která oddálila dobytí Uher Turky o 70 let, je dodnes polední zvonění na katolických kostelích na celém světě. Tento zvyk totiž zavedl papež Kalixt III. právě na připomínku osvobození Bělehradu.

<http://www.cirkevnihistorie.estranky.cz>

Obrana Bělehradu roku 1456 – úryvek z učebnice Petra Regaláta Beneše: „Skripta pro Institut františkánských studií“, ročník 2011/12.

Počátky františkánské observance 3

Jan Kapistrán hned od chvíle, kdy se dověděl o pádu Cařihradu, měl úmysl povzbuzovat ke křížové výpravě proti Turkům. Už v září 1453 papež Mikuláš V. vydal bulu, aby roznítil nový zájem o věc. Křesťanské evropské mocnosti byly napomenuty, aby zachovaly mezi sebou pokoj. Nelze zde popsat v krátkosti všechny problémy. Situace se nakonec v roce 1456 vyvinula tak, že bylo třeba jednat rychle. Vojsko se dávalo dohromady, v Uhersku asi 40 000 vojáků, ale bylo třeba více času, než dorazí k Bělehradu.

Křížáků, které Kapistrán získal k obraně pro momentální okamžik, bylo nemnoho, často to nebyli vojáci zvyklí boje, ale spíš pitoreskním zástupem tvořeným lidmi všeho druhu: církevní osoby i laici, řeholníci, terciáři, poustevníci, sedláci, chudáci. Neměli kopí ale jen meče a jiné příležitostné nástroje či zbraně. Jeden převor z poustevny dorazil se sedmi řeholními bratry, kteří na sobě měli řeholní hábit a pod ním brnění. Boje se spolu s křížáky účastnili i příslušníci různých skupin, třebaš jiných vyznání, a také Židé. To samo svědčí o tom, jak si lidé uvědomovali přicházející nebezpečí. Kapistránovi se dostalo prožitku před odjezdem z Velkého Varadinu. Během slavení bohoslužby měl vidění, které popisují tři životopisci. Bylo to vidění šípu letícího z nebe na oltář, na kterém bylo zlatými písmeny napsáno: „Neboj se, Jane! Vyjeď ihned! V síle mého Jména a svatého Kříže přineseš vítězství nad Turky!“ V táboře byla snaha držet velký pořádek a připravit se na bitvu duchovně. Byla zde snaha dát konkrétně první místo Ježíšovi. Tábor křížáků se tak přeměnil na jakýsi duchovní tábor, kde měla panovat snaha o porozumění, duch pokání, oběti, ticha, modlitby, a kde se lidé připravovali na boj ve Jménu Ježíš. V noci na 21. července měli vůdčové křesťanského vojska válečnou poradu, protože Hunyadi dostal zprávy, že příští den Turci zahájí útok. Zdá se, že šlo o enormně vypjatý okamžik. Stejně jako kardinál legát Carvajal v předchozích dnech, tak i Hunyadi byl při nočním setkání názoru, že situace je neudržitelná. S Turky měl už dříve úspěšné zkušenosti, ale nyní byly hradby pevnosti rozbité, nebyla zde křesťanská knížata k vedení vojska, křížáci nebyli patřičně vyškoleni k boji. Carvajal už předtím tvrdil, že nemá cenu se odvažovat boje, neboť je to cesta ke katastrofě. Zůstávala tedy jen jediná možnost: vyklidit město, byť i třeba v posledním okamžiku. Vždyť přechody Dunaje byly ještě pevně v rukou křesťanů. Zdá se tedy, že Hunyadi byl pro stažení, aby se vyhnulo nejhoršímu. Kapistrán byl však neústupný. Na návrhy velitele odpovídal s nezlomnou důvěrou v Boží zásah. Podpořil ho i Jan Roth, sekretář krále Ladislava. Podle Hofera se cítil Hunyadi jaksi nucen k podpoře Kapistrána, který byl ochoten pustit se do boje i jen se svými lidmi. Proto Hunyadi nechal část svých vojáků v pevnosti, sám se rozhodl sledovat boj z povzdálí z lodi a vyčkat dalšího vývoje.

Za svěžích večerních hodin začal útok. Strach musel vyvolávat bojový zpěv Turků, ale i křesťané začali zpívat své písně a hlasitě volat Jméno Ježíš. Na praporecích byl podle Tagliacozza na jedné straně zobrazen kříž, na druhé straně většinou některý františkánský světec. Očitý svědek Tagliacozzo to komentuje s tím, že „tato křížová výprava prožívána jen chudými, ne bohatými“. V křesťanských řadách pomáhaly i ženy.

Není možné zabývat se zde všemi detaily asi nesmírně dramatického vývoje. Přes všechnu odvahu obránců se v prvních nočních hodinách zdálo, že se potvrzují obavy Hunyadyho.

Mnohem početnější nepřítel pronikl do města, ale byl zase vytlačen. Kapistrán, přestože dostal zprávu od Hunyadyho, že město je ztraceno, neztrácel duchapřítomnost a poslal nové posily. K půlnoci boj kulminoval. Jedna turecká divize v počtu 600-700 vojáků opět pronikla do města. V té chvíli lidé Hunyadyho podle Hofera opustili pevnost a vystoupili na lodi. Když se Turci tlačili dovnitř za divokého boje, obránci se uchýlili k poslednímu prostředku, který slavil úspěch už v roce 1440. Bylo připraveno množství svazků suchých větví posypaných sirmým prachem, smílou a jiným materiálem. Na povel byla celá masa zapálena a vržena na útočníky. Efekt tohoto vrženého ohně musel být hrozný, snad ještě víc než skutečné škody způsobené nepříteli. Vysoké plameny vystrašily i další šíky, které pronikly do města na jiných místech. Obléhatelé se stáhli. Svítalo na den sv. Máří Magdaleny 22. července. ... Hunyadi se rychle vrátil do města, ale nezůstal tam dlouho. Dal nezbytná nařízení, avšak nedůvěřoval zřejmě klidu situace. Přesto zřejmě vše nasvědčuje tomu, že Turci se začali připravovat na odsun. Kolem poledního se odehrála věc, kterou Hunyadi nechtěl. Začala nenápadně. Jedna nevelká skupina křížáků napadla před městem jinou skupinu Turků. Ti začali prchat, možná také proto, že chtěli vylákat ven další oddíly. To se také stalo. Z města se vyhnal velký počet obránců, snad jeden tisíc. Bylo to nerozvázné jednání, které odporovalo příkazu Hunyadyho. Tehdy se odehrály věci, které byly pak našemu světcovi vyčítány a dostaly se do procesu

svatořečení. Kapistrán z hradeb viděl tuto nerozváženost a snažil se své lidi zavolat zpět. Když však nemohl zavolat své lidi zpět (jak také napsal ve zprávě papeži), rozhodl se vydat rozkazy k řešení situace, aby nepadli do léčky.

Křížáci se tak dostali na druhý břeh řeky Sávy a vydali mocný válečný pokřik. Stále nové šiky se tlačily dopředu a Turci se dali na ústup do svých obranných pozic. Křesťané se divoce vrhli na nepřátelské baterie a téměř bez boje se zmocnili tří linií obrany.

V té chvíli Jan Kapistrán odložil stranou každou opatrnost, protože v tom, co se dělo, viděl působení Boží ruky. Stařec ještě jednou porušil zákaz Hunyadyho a dal rozkaz pronásledovat nepřítele. Jeho dva spolubratři, Tagliacozzo a Ambrož, se ho snažili zadržet, ale on je odbyl: „Čtyřicet let jsem čekal na toto výtečné sousto...; kdo se bojí, ať se vrátí zpátky!“ Hofel bojovností a opíraje se o hůl, ač extrémně vyčerpan, pustil se za křížáky. Dále pak přesně nevíme, co se dělo. Víme jen, že Kapistrán se vyšplhal na hromadu hlíny mezi děly, nad bojujícími, viditelný zdálky, za svištění kulek, po boku s vlajkonošem. V ruce s křížem, zvonivým hlasem povzbuzoval bojovníky a prosil nebesa o pomoc.

Kapistrán (v době bitvy už sedmdesátiletý vyschlý stařec), mohl prokázat svou výtečnou kondici cepovanou lety života putujícího kazatele. Na nohou nebo na koni, byl stále všude, kde bylo třeba. V 17 dnech naspal pouze sedm hodin, jedl jednou za dva až tři dny trochu chleba a pil víno smíšené s vodou. Nesundal si ze sebe za celou dobu ani svůj hábit.

Se setměním nastal konec boje. A tak ze situace, která byla považována za ztracenou, se prakticky stalo vítězství křesťanských obránců.

Když dějepisec Hofer hodnotí všechny zprávy o bitvě, které měl k dispozici, a srovnává je s dopisy, které o tom píše Kapistrán, soudí, že Jan Kapistrán o sobě nepřehání.

Je samozřejmě nutné, i když těžké, zhodnotit roli všech tří vůdčích křesťanských osobností, které měli na událostech svůj podíl: Hunyadi, Carvajal, Kapistrán.

Kapistránův životopisec Giovanni da Tagliacozzo, přítomný u bitvy, to hodnotí takto: „Bělehrad byl zachráněn zásluhou a díky neúnavné aktivitě a modlitbě Otce (Kapistrána).“

Podle událostí z června a července 1456 Hofer soudí, že bez Kapistrána by zřejmě nedošlo ani k pokusu zachránit Bělehrad, pevnost by padla Turkům do rukou. Šiky křížáků, které tvořily část obránců města, povolal, shromáždil, zorganizoval on. Z velké části tito lidé přišli jen díky jemu. I když nelze umenšit roli dalších dvou, Hofer píše, že Kapistrán jaksi zachránil Bělehrad třikrát: když do Slankamenu přivedl zpouzejícího se Hunyadyho, aby prorazil zahrazení řeky od Turků; za druhé když těsně před hlavním tureckým obléháním zamířil návrh vyklidit město; za třetí když při nočním obležení, zatímco Hunyadi se nacházel na „pozorovací lodi“, i cenný Szilágyi opustil pevnost a mnozí obyvatelé uprchli, takže Hunyadi si byl jist ztrátou města, zatímco Kapistrán s neofešitelnou vírou ve vítězství a vlastně navzdory jiným pokračoval v řízení obranných prací a pomoci. Kardinál Carvajal nakonec dorazil spolu s lépe vyzbrojenými posilami až týden po bitvě.

Mezitím se začal díky nepohřbenému množství těl šířit mor a jednou z jeho obětí se stal i Hunyadi. Zemřel 11. srpna v Semlinu. Také misie Jana Kapistrána byla u konce a sestra smrt ho čekávala. Jeho vážné obtíže s horečkou začaly už 6. srpna. 1. září dorazil do Ilóku na břehu řeky Drávy. Tam zemřel 23. října 1456 a byl pohřben v kostele bratří.

Literatura: Giovanni HOFER: Giovanni da Capestrano. Una vita spesa nella lotta per la riforma della Chiesa. L'Aquila 1955, 682-684.; Petr Regalát Beneš: "Skripta pro Institut františkánských studií", ročník 2011/12. Počátky františkánské observance 3, Jan Kapistrán. Odd. II/6, str. 10 – 13.

Vybral a upravil P. Jan Kuník

Modlitba za padlé a zemřelé

U Hospodina je milosrdenství, hojné je u něho vykoupení. (ŽALM 130,7)

Všemohoucí Bože, ty jsi Pánem nad životem i smrtí. Stojíme zde proto před tebou a prosíme:

■ Ujmi se všech, kteří zahynuli v bojích a válkách způsobených lidskou zlobou, pýchou a sobectvím. ■ Přijmi do své náruče všechny ty, kteří svůj život obětovali při obraně života a svobody druhých lidí. ■ Shlédni ve své lásce na ty, které o život připravila věrná služba, odvaha a statečnost. ■ Smiluj se nad těmi, kteří zemřeli ve válkách zbytečně a nesmyslně. ■ Odpusť pro své milosrdenství také těm, kteří ve své slabosti a omylnosti ztratili život v boji za věci nespravedlivé. ■ Otevři své království spravedlnosti a pokoje všem nevinným obětem válek a násilí.

Prosíme tě, Bože, vyslyš nás skrze našeho Pána Ježíše Krista, neboť on jako první z těch, kdo zemřeli, vstal z mrtvých. AMEN

Zprávy

Generální sekretář ČBK k leteckému neštěstí na Ukrajině

Svět hluboce zasáhla zpráva o čtvrtěční tragédii letu společnosti Malaysia Airlines MH17 z Amsterdamu do Kuala Lumpur. Všem blízkým obětí této tragédie i občanům Nizozemského království vyjádřil generální sekretář České biskupské konference (ČBK) hlubokou a upřímnou soustrast. Text dnes doručené kondolence velvyslanci Nizozemského království v ČR zveřejňujeme v plném znění.

Velvyslanectví Nizozemského království

J. E. p. Eduard W. V. M. HOEKS

Velvyslanec

V Praze dne 22. července 2014

Vaše Excellence,

v této obzvláště těžké chvíli po leteckém neštěstí na Ukrajině si dovoluji jménem České biskupské konference vyjádřit Vám a všem občanům Nizozemského království, zejména pak rodinám a příbuzným obětí, hlubokou a upřímnou soustrast.

Zpráva o tomto neštěstí nás hluboce zasáhla, a v těchto pro Vás nelehkých chvílích Vás ujišťuji o tom, že na všechny pamatujeme ve svých modlitbách.

*Mons. Tomáš Holub, generální sekretář ČBK
František Jemelka, <http://tisk.cirkev.cz>*

Zelená hora přivítá v srpnu tisíce poutníků

V sobotu 30. srpna 2014 proběhne ve Žďáru nad Sázavou Národní pout' rodin 2014. Poutníci z celé republiky tak mohou i při této příležitosti navštívit poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, který se vrací do správy Římskokatolické církve.

V brněnské diecézi probíhají poutě rodin ve Žďáru nad Sázavou již jedenáctý rok a pravidelně se jich účastní kolem dvou tisíc mladých rodin. Letošní pout' proběhne pod heslem: *Fandíme rodině*" jako **národní setkání**.

Bohoslužbě v sobotu 30. srpna 2014 od 10.30 hodin bude předsedat kardinál Dominik Duka. Na závěr poutního dne ve městě se v 16.00 hodin vydá procesí poutníků do kostela na Zelené hoře. V rámci přípravného programu bude v pátek 29. srpna 2014 od 18.00 hodin slavit mši přímo v poutním kostele

sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře brněnský biskup Vojtěch Cikrlé.

Více na <http://www.narodnipoutrodim.cz>.
Martina Jandlová, <http://tisk.cirkev.cz>

Den		Mše svaté a jiné události v Rožmitále a okolí od 4. do 17. srpna 2014			
		Starý Rožmitál		Hvožd'any	Ostatní
		farní kostel Povýšení sv. Kříže	filiální kostel sv. Jana Nepomuckého		
Pondělí	4. 8.		mše svatá není		
Úterý	5. 8.		mše svatá není		
Středa	6. 8.		18,00 bez intence		
Čtvrtek	7. 8.		mše svatá není		18,30!! mše sv. <i>Voltuš</i>
Pátek	8. 8.		18,00 bez intence		
Sobota	9. 8.		18,00 bez intence		
Neděle	10. 8.	9,45 příležitost k sv. smíření (kaple pod Třemšínem) 10,30 poutní mše sv. u kapličky Proměnění Páně na Třemšíně, po ní setkání poutníků a občerstvení			
Pondělí	11. 8.		mše svatá není		
Úterý	12. 8.		18,00 bez intence		
Středa	13. 8.		18,00 bez intence		
Čtvrtek	14. 8.		mše svatá není		14,30 mše sv. <i>Centrum soc. sl.</i>
Pátek	15. 8.		18,00 Na poděkování P. Marii za posilu a pomoc a prosba o její modlitby pro mne		
Sobota	16. 8.		18,00 Na poděkování Bohu za dar života	14,00 poutní mše svatá <i>Vacíkov</i> + žehnání hasičských aut	
Neděle	17. 8.	8,15 Na poděkování za 10 let společného života a za naše děti		10,00 mše svatá	